

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 13 stycznia 2005 r.

36724

RPO-483412-X/04/TS

Pan
Krzysztof Opawski
Minister Infrastruktury

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają skargi kierowców, dotyczące pobierania opłat za przejazd autostradą A-4 na odcinku z Katowic do Krakowa, mimo istotnych utrudnień w ruchu pojazdów spowodowanych pracami remontowymi na autostradzie. Jak podnoszą skarżący, użytkownicy autostrady prawie połowę wspomnianej trasy zmuszeni byli pokonywać jednym pasem jezdni, co oczywiście wyeliminowało możliwość wyprzedzania pojazdów i wiązało się z koniecznością znacznego ograniczenia prędkości jazdy. Pomimo, iż prace remontowe w bardzo istotny sposób obniżyły standard podróżowania autostradą, kierowcy zobowiązani byli uiszczać opłaty za przejazd autostradą w niezmienionej wysokości. Zdaniem skarżących, skoro autostrada nie spełniała wymagań w zakresie warunków użytkowych, ustalonych dla autostrad, kierowcy nie powinni wносить opłat za przejazd autostradą w wysokości określonej w umowie koncesyjnej.

Obowiązujące przepisy prawa upoważniają wprawdzie koncesjonariusza autostrady do dokonania zmiany (a więc także obniżenia) opłat za przejazd autostradą, jednak zgodnie z przepisem § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie opłat za przejazd autostradą (Dz.U. Nr 102, poz. 1075), wspomniane opłaty mogą być zmienione jedynie po ich uzgodnieniu z Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad oraz muszą uwzględniać warunki określone w umowie koncesyjnej. Z wyjaśnień uzyskanych przez Rzecznika od Zarządu firmy „Stalexport Autostrada Małopolska” S.A. wynika jednak, iż umowa koncesyjna nie

przewiduje *expressis verbis* możliwości obniżenia opłat za przejazd autostradą, a niektóre klauzule umowne w sposób pośredni nie pozwalają na dokonanie wspomnianej obniżki (np. zobowiązania inwestycyjne spółki zapisane w umowie koncesyjnej mogą być zrealizowane tylko za pomocą długoterminowego kredytu, którego warunkiem uzyskania jest odpowiedni poziom przychodów). Regulacje zawarte w § 5 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia mogą zatem prowadzić do sytuacji, iż zapisy umowy koncesyjnej staną na przeszkodzie obniżeniu opłat za przejazd autostradą. W konsekwencji przepis ten będzie zabezpieczał jedynie interesy koncesjonariusza autostrady oraz Skarbu Państwa.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, przepisy rozporządzenia w sprawie opłat za przejazd autostradą nie gwarantują należytej ochrony praw użytkowników autostrad, nie przewidują bowiem uwzględniania utrudnień w ruchu pojazdów, wynikających z prac remontowych, jako elementu wpływającego na wysokość opłaty za przejazd. Nie ulega zaś wątpliwości, że w sytuacji gdy przejazd autostradą wiąże się z koniecznością stosowania się do znacznych ograniczeń w ruchu drogowym, świadczenie uzyskiwane w zamian za uiszczenie opłaty za przejazd autostradą, w wysokości ustalonej w umowie koncesyjnej, nie jest ekwiwalentne w stosunku do tej opłaty.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości dokonania nowelizacji wspomnianego rozporządzenia, która wprowadziłaby możliwość zmniejszania wysokości opłat za przejazd autostradą (np. maksymalnie o połowę) - niezależnie od postanowień umowy koncesyjnej - w przypadku prowadzenia prac remontowych na autostradzie, powodujących istotne utrudnienia w ruchu pojazdów samochodowych. Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich o zajętym stanowisku.

Z wyrazami poważania

Z upoważnienia

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich